

BEZINNINGENBOERDERIJ JULIANALAAN 13

Kees van Lent, geboren op Kaageiland en nu pastor van de R.K. Joannes de Doperkerk in Hoofddorp, heeft het plan opgevat om de stal van de voormalige boerderij Julianalaan 13 te verbouwen tot bezinningsruimte. Een plaats waar mensen geestelijk op adem kunnen komen.

De boerderij met de naam *Dank en Hoop* kent een lange historie.

De eerste gegevens over de eigenaar van de grond dateren uit 1608 als een woonhuis nodig is voor de eerste predikant van De Kaag Johannes Boccardus. Dat werd gedaan op de grond van boer Cornelis Willemsz. Visscher. Op 11 januari 1610 kochten de kapelmeesters het huis met erf voor 400 gulden van Visscher. De transportakte vermeldde: *het erf waarop alreede een huysinge getimmerd is*. Deze pastorie had niet alleen de kapel als 'buurman', maar ook een bierstal, eigendom van de zoon van Pancras Huyberts Poelthuijn en Agie Dircks Bijnsdorp, en er tegenover de herberg "Swaenshals", die in 1685 verhuurd was aan Jan Henrics Bout.

Het volgende gevonden gegeven is uit 1730 als Gerrit Abrahamse van der Veer de boerderij koopt van zijn zwager Jan Pancrasse Poeltuijn. De boerderij ligt ten zuiden van de pastorie en *werd met verschijde landen tot een bouwwerij gebruikt*. Na de dood van Gerrit van der Veer in 1736 is zijn weduwe Marijtje Dammisse van Egmond de nieuwe eigenaar. Zij woont zelf te Rijpwetering en verkoopt de boerderij in 1740 aan Willem Steenvoorden. In 1745 gaat de boerderij over in handen van Claes Claverweijde. Het geheel wordt omschreven als *een boerenwoning in de Cagerpolder*.

Vervolgens wordt de boerderij in 1788 verkocht aan Engel Jansz. Baas en dominee Henricus van der Souw. Zij zijn elk voor de helft eigenaar van het huis en erf.

Ds. Van der Souw is in 1782 bevestigd als predikant op Kaageiland, maar hij wil niet in de pastorie wonen, want die ziet er niet uit. Er is al 14 jaar niets aan gedaan; hij vindt het *een deplorabel vervallen gebouw*. Als ook het kerkgebouw in september 1794 voor kerkdiensten wordt afgekeurd, onttrekt de predikant zich aan zijn verplichtingen en vestigt zich in zijn buitenhuis in Alphen aan den Rijn. Op 6 november 1797 wordt hij uit zijn functie *als trouweloze verlater van zijn dienst* ontheven.¹

Op 25 februari 1799 verkoopt Van der Souw zijn gedeelte van het huis aan de secretaris van Alkemade, Pieter van Veen. De omschrijving is: *een zomerhuis en schuithuis aan de westzijde van de Kaagerdijk in de Kaage en de helft van een bouwhuijs, twee bargaen, schuur, verder getimmerde ende erve in de Kaage in de Cagerpolder*.

¹ In 'Sprokkelen rond de Oude Ade' van Theo van der Poel wordt in hoofdstuk 11 de geschiedenis beschreven.

In 1804 wordt dit gedeelte door Pieter van Veen verkocht aan Pieter Zwanenburg, Anthonij van Keulen, Willem Christiaan Smit en Willem de Vries. Vier maanden later wordt het gehele huis (inclusief het gedeelte van Engel Jansz. Baas) met bargaen, schuur, verder getimmerte en erve verkocht aan Abraham Machielse, een joodse koopman, voor 3.300 gulden. Verkopers zijn Pieter Zwanenburg, Anthonij van Keulen, Bartholomeus van der Jagt, Willem Christiaan Smit en de erfgenamen van Maartje van Heemskerk, de weduwe van Engel Jansz. Baas.

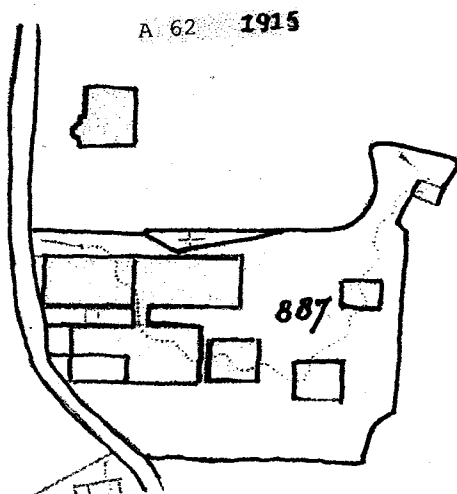
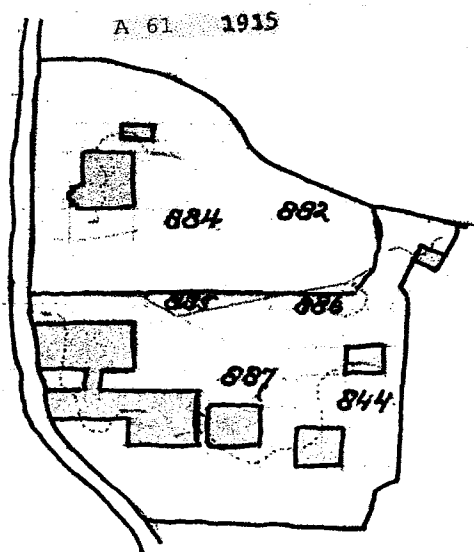
Abraham Michielsen (in de papieren wordt hij Machielse genoemd) verkoopt huis en erf met verdere bebouwing op 30 december 1805 door aan Bastiaan Duyndam, getrouwd met Marijtje Kouwenhoven, voor 4.900 gulden, waarvoor Machielse te Leiden 3.000 gulden hypotheek verstrekt.

Volgens de gegevens uit het bevolkingsregister is Bastiaan Duindam vóór 1830 overleden. Bewoners van de boerderij zijn dan de weduwe Marijtje Duindam-Kouwenhoven en schoonzoon Jan van der Post (27 jaar), die gehuwd is met haar dochter Willemijntje Duindam.

In 1855 is de volgende eigenaar Gijsbert Jan Anna Adolph Baron van Pallandt. Onduidelijk is wanneer deze de boerderij gekocht heeft. In 1862 wordt hij als eigenaar opgevolgd door Mr. Philip Jacob Baron van Pallandt. Het ene gedeelte van de boerderij is dan een zomerhuis en bergplaats, het andere gedeelte wordt bewoond door Pieter Loogman

In 1870 is er een nieuwe eigenaresse: Cornelia de la Poer Livingstone, douairière van Dirk J. G. J. Baron van Pallandt, omschrijving: een huis, schuur en erf.

De bewoner is Pieter Loogman. Hij sterft op 5 mei 1872. Zijn weduwe Johanna Loogman-Melman vertrekt op 30 april 1874. De volgende

bewoner is Willem Nell. (Dat is Willem 1 geb. 26 januari 1839 en † 5 februari 1898, die op 1 februari 1874 huwde met Johanna L. Uyterlinde geb. 3 april 1849 en † 21 februari 1919. Zij gaan op 13 mei 1874 in de boerderij wonen.) De boerderij blijft eigendom van de familie Van Pallandt. Volgens de kadastrergegevens is er in 1903 een bijbouw, in 1904 een vereniging, in 1908 een stichting, waarvan het eigendom is: huis, schuur en erf. De ernaast liggende boomgaard aan de zuidkant is bij het erf getrokken. In de boomgaard was al een schuur gebouwd. *kadasterkaart 53-1907*

In 1910 wordt er een schuur gebouwd als bergplaats en om varkenshokken in te maken. In 1914 komt er bij de gemeente Alkemade een aanvraag binnen voor: *het slopen en herbouwen van een boerderij voor rekening van baron Dirk J.G.J. van Pallandt te Wassenaar*. De gemeente geeft hiervoor bouwvergunning af, waarna een nieuwe boerderij wordt gerealiseerd, die er nog staat. In 1915 volgt splitsing huis, schuur en erf, daarna herbouw. De bewoner is de weduwe Willem Nell. De eigenaar is Philip Dirk Baron van Pallandt, Heer van Eerde. Deze had in 1913 via zijn oom de landgoederen geërfd uit het familiebezit, maar geld om dat allemaal te onderhouden was er niet meer. Van zakendoen had hij geen kaas gegeten. Ondanks het eigendom van duizenden hectare grond had hij soms nauwelijks geld om de dagelijkse boodschappen te kunnen

Augustus 1914: Willem 2 en Maaike van Leeuwen voor de nieuwe boerderij. Tussen hen in de kinderen: Willem (3) en zusje Cornelia. Foto afkomstig van GVB Architecten te Leiden

betalen. Hij zag zich dan ook genoodzaakt om veel van zijn bezittingen te verkopen. Sociaal en natuurminnend als hij was, verkocht hij het echter niet aan iedereen, maar zocht hij een nieuwe eigenaar die de landerijen goed zou kunnen beheren. Grote delen van zijn landbezit zijn later terecht gekomen bij de Stichting Natuurmonumenten.

In 1932 is het de beurt aan de boerderij "Dank en Hoop" om afgestoten te worden. De koper is de zittende pachter, Willem Nell. (Dat is dan Willem 2, geb. 26 mei 1877 en † 16 september 1944, die op 7 mei 1908 huwde met Maaïke van Leeuwen, geb. 11 april 1894 en † 4 december 1960). De oppervlakte is 27.76.02 ha.

De laatste Nell die er heeft gewoond is Willem 3 (geb. 3 december 1910 en † 6 augustus 1984), gehuwd met Wilhelmina de Wit (geb. 5 mei 1914 en nog in leven).

Willem 3 heeft geen opvolger, die interesse heeft in de boerderij, daarom verkoopt hij het pand in december 1983 aan scheepswerf Van Lent. De werf koopt de boerderij van 'boer Nell' om een rondweg achterom te kunnen maken, zodat bij een tewaterlating van een nieuwe boot het dorp niet meer van de buitenwereld is afgesloten. Nell wilde geen stukjes grond verkopen maar alleen het geheel.

Dochter Teunie Nell en haar man Jan Biemond vestigen zich in de verbouwde oude daggelderwoning, die oorspronkelijk behoorde bij de boerderij. *Dank en Hoop* bestaat dan uit twee rechthoekige, evenwijdig aan elkaar lopende gebouwen, met de voorzijden naar de weg. Het woonhuis kent twee gedeelten: een woongedeelte en een schuurdeel, in totaal 22 meter diep. Westelijk daarvan staat op een meter of twee van het woonhuis de stal, met elkaar verbonden door een gang. De stal is 33 meter lang en 10 meter breed. Achter de stal stond een hooiberg en die komt eerdaags weer terug. Het voorste deel van de stal is met riet afgedekt; voor de kaasmakerij daarin een ideale warmteregeling.

Het woongedeelte van de boerderij is verkocht aan de familie Van der Wansem, die in Buitenkaag (tegenover de pont) woonde. Helaas heeft de familie de naam *Dank en Hoop* van de woning verwijderd.

Het stalgedeelte is later in eigendom overgegaan aan pastor Kees van Lent, die hierin nu een bezinningscentrum heeft ondergebracht. Van Lent daarover: *"Als de mensen op deze boerderij met bijbehorend weiland aan het water en het weiland achter de stal kunnen genieten van de natuur, de vogels en het water en in de stal rond haard, boeken, keuken en eettafel tot elkaar en tot zichzelf komen, dan hoop ik dat ze groeien in Geloof, Hoop en Liefde."*

Op de toegangsdeur in de zijgevel komt het christelijke symbool *de vis* te hangen. Deze figuur komt terug in de vloer van de entreehal rond de trap en de lift, maar ook in de vier hoeken van de serviceruimte, het kantoor, de werkplaats, de toiletten en de garderobe. Aan de waterkant komt een ruime woonkeuken met veel plaats voor boeken. Aan de weilandzijde komt een groepsruimte met uitloop naar de overdekte ruimte onder de

hooibergkap.

Op de verdieping is een appartement in voorbereiding, dat naast een ruime woonkamer met keuken, twee slaapkamers, een badkamer en toiletten heeft. Het uitzicht over waterkant en Dieperpoel zullen de tijdelijke bewoners erg op prijs stellen. Achter het trappenhuis bevindt zich een studeerkamer, een keuken en een meditatieruimte. Het weiland en de dijk achter de stal kunnen gebruikt worden om te wandelen en te mediteren.

Voor wie is dit alles bedoeld?

Voor de eigenaar, pastor Kees van Lent van Hoofddorp, voor groepen uit andere kerken en voor mensen die de behoefte hebben om tot rust en bezinning te komen op deze mooie en gastvrije plek.

Pastor Van Lent toont zich tijdens een bezoek van twee redactieleden aan de stal erg enthousiast. Het is overduidelijk: dit plan is zijn liefhebberij. Hij loopt over van ideeën over details in de afwerking, het plaatsen van zitbanken, over het aanstaande gebruik van de stille ruimtes, maar ook over het benutten en het behoud van de polder achter de stal.

Baron Dirk van Pallandt kan tevreden terugzien op het toekomstige gebruik van de boerderij die hij heeft laten bouwen. Hij heeft nooit kunnen

*15 december 2006: Pastor Kees van Lent geeft een rondleiding door de voormalige stal dat hij laat inrichten als ruimte voor bezinning. Tot op de trap vertelt hij enthousiast over de indeling en het doel waarvoor de stal is ingericht: gelegenheid om tot inkeer te komen of tot rustige overweging.
Foto-archief J.W. Kret*

bedenken dat zijn stal nog eens wordt omgebouwd *ten behoeve van het verspreiden van de bijbelse boodschap in de ruimste zin van het woord.*

Bronnen:

Pastor Kees van Lent

Theo van der Poel

Huizenonderzoek in de gemeente Alkemade door Bart Bisschop

Archief Stichting Oud Alkemade

Meer-Historie, maart 2006, kwartaalblad van de Historische vereniging Haarlemmermeer, waaruit met toestemming is geciteerd.
